

Ke stanovisku SÚIP

Ani v tomto, v prvním čísle Elektra 2008 oficiální stanovisko SÚIP k problematice revizí ručního nářadí a spotřebičů nenačnete.

„Samozřejmě, že to vaši redakci dodáme! Už do příštího čísla. Ale v našem stanovisku nebude vůbec nic převratného!“ ujistil mě v polovině prosince ředitel odboru inspekčních činností pan Ing. Michal Ronin z pražského pracoviště SÚIP.

Stanovisko zpracováno má, musí však projít schválením a projednáním generálního inspektora...

Možná si teď někdo zamnul ruce. Možná si připomněl, že mi podobný vývoj již dopředu avizoval. Jenomže víte, milí čtenáři, ono vůbec nejde o to, zda se dočká nebo nedočká redakce Elektro. Jde o rozpor, který se týká celé naší elektrikářské obce. **O rozpor, kdy SÚIP, státní kontrolní a inspekční orgán, má na věc mnohem liberálnější a praxi lépe vyhovující náhled než ESČ, který jako cechovní organizace chce reprezentovat pokud možno celou elektrotechnickou obec.**

Jde o to, zda se dočkají řešení ti, kteří s tímto rozparem mají problémy. To jsou např. kvalifikovaní RT, kteří se mají celí zhařeví hrnout do revizí celých hromad spotřebičů a ručního nářadí – počínaje adaptéry a varnými konvicemi, přes skenery, PC, nářadí na stavbách, u firem atd., a to za únosnou cenu, která by zároveň kvalifikovaného RT zaplatila.

To jsou např. provozovatelé, kteří obhospodařují větší počet tohoto sortimentu (firmy, nemocnice, školy, hotely apod.) a kterým se agenda spojená s revizemi spotřebičů pěkně prodrazí.

To jsou např. ti, kteří si kladou otázky, jak rozlišíme revizi od opravy s výměnou vadné části? Jak stanovit rozdíl mezi kontrolou a revizí elektronářadí? Zda stačí obyčejná vizuální kontrola a obyčejná zkouška funkčnosti? Co s kontrolami a revizemi elektrických spotřebičů, které jsou k dispozici v půjčovnách nářadí a spotřebičů používaných převážně na stavbách? Zda je skutečně před každým (byť jednodenním) zapůjčením spotřebiče nutné provádět revizi ve smyslu ČSN 33 1610, tabulka 1? U ručního elektrického nářadí přeci postačuje kontrola (čl. 4.2 ČSN 33 1600), nikoliv revize. A další, a další...

Vrátím-li se k totiž k informacím v člancích ESČ v Elektru č. 7/07 a č. 10/07, odpovědi na uvedené otázky tyto články nedávají.

Neočekával jsem od SÚIP bůhvíjak „převratné stanovisko“. Dokument uvedený v Elektru č. 11 na str. 8 hovoří jasně, z jakých pozic případné stanovisko SÚIP vychází.

Očekával jsem však větší pružnost a popravdě řečeno i nebojácnost kvalifikovaně, oficiálně, byť opakovaně sdělit svůj názor odborné elektrotechnické veřejnosti. Navíc jedné z jejích nejkvalifikovanějších skupin, RT, které se problematika revizí týká. Vždyť dopis SÚIP, který se ohrazoval proti článkům ESČ v Elektru č. 7/07 a č. 10/07 (jeho část uvedena ve „slově šéfredaktora“ v Elektru č. 11/07), jsem od SÚIP obdržel poměrně promptně.

Mým cílem a cílem redakce Elektro je položit startovní čáru procesu konstruktivních jednání všech kompetentních institucí, jejichž vyústěním musí být jednotné a srozumitelné daná pravidla, kdo, za jakých podmínek a jakým způsobem může provádět kontroly, prohlídky a revize spotřebičů a ručního nářadí u provozovatelů. Současná pravidla pro tuto problematiku nejsou ani jednotná, ani srozumitelná – a nic na tom nezmění skutečnost, zda bude vyjádření SÚIP uvedeno v Elektru č. 1/08 nebo v č. 2/08.

Názor redakce Elektro

V posledním nejméně desetiletí jsme zaznamenali jak početní, tak i technický nárůst velmi sofistikované elektroniky a elektrotechnických zařízení. S tímto nárůstem logicky roste pravděpodobnost bezpečnostních rizik. Tato rizika nabývají a budou stále nabývat mnoha různých podob (nové zemědělské, zdravotnické a průmyslové provozy, výbušné prostředí, mezirezortní zvyklosti atd.). Statisticky i prakticky vzato, v ČR porostou i škody plynoucí z případného neodborného provádění kontrol spotřebičů, zařízení a nářadí. Je proto zcela nepochybné, že i „běžný elektrikář“ bude muset mít do budoucna velmi široké znalosti elektrotechnické problematiky.

Je taktéž zcela nepochybné, že „revize“, jakožto nejkvalifikovanější a nejvyšší stupeň preventivní kontroly, bude muset provádět špičkově vyškolený odborník, ať už se jeho funkce bude nazývat „revizní technik“ nebo „elektrotechnik-specialista“ nebo „inspektor“ či jakkoliv jinak. Nicméně strukturu a periodicitu prohlídek, kontrol a revizí si bude muset určit provozovatel sám, a to s ohledem na stupeň kvalifikovaně vyhodnoceného rizika, na náročnost a množství jím provozovaných elektrozařízení a s ohledem na ustanovení norem. A RT s paragrafem 9 nebude v tomto systému jediný a samoučelný prvek bezpečnosti a prevence, ale bude tento systém tvořit spolu s dalšími, nižšími stupni kontrol, s nižšími kvalifikačními paragrafy.

Revizní technik byl vždy tím nejlepším elektrikářem. Praxe sice napovídá, že i tato profese je mírně zaplevelena ne vždy sku-

tečnými odborníky, ale obecně stále platí, že odbornost „revizní technik“ již sama o sobě vždy něco znamenala.

Pokud by měl RT s paragrafem 9 opravdu kvalifikovaně „revidovat“ vše, co podle shnilé vyhlášky 20/1979 Sb. patří mezi V TZ, musel by se u tisíců firem vypořádávat i s tisíci adaptéry, přívodními šňůrami k PC a mnoha a mnoha dalšími podobnými elektrickými zařízeními. Pak by to ovšem byla pouze degradace této odbornosti. Naskytá se otázka, čemu a hlavně komu by to vlastně prospělo?

Co však může za současného stavu očekávat provozovatel jakéhokoliv zařízení zavěšeného elektřinou? A to nejen zařízení, které provozuje pouze uživatelsky, ale zejména zařízení, které provozuje výrobně a provozně? Co má očekávat v situaci, kdy se o radu obrátí na svůj OIP, poté na svou pobočku ITI a poté popř. na svůj cech, má-li poblíž vůbec nějaký, a všude dostane polovičaté rozdílnou odpověď?

Mám odpovědi přímo z terénu:

- provozovatel alibisticky buď pošle (a zaplatí) všechno, co má ruce a nohy, na vyškolení na paragraf 9, nebo si sjedná (a zaplatí) kvalifikovaného RT externě,
- živnostník živící se elektrotechnikou buď už devítku má, nebo se nechá vyškolit,
- kvalifikovaný RT zvýší otáčky a sazby a bude revidovat absolutně všechno, co spadá pod shnilou, leč všeobjímající vyhlášku 20/1979 Sb.,
- ITI bude postupovat přesně podle zákona 174/1978 Sb.,
- SÚIP bude postupovat přesně podle zákona 251/2005 Sb.

A co bude dělat ESČ?

ESČ patří mezi podnikatelské a manažerské profesní organizace, které jsou určeny k tomu, aby prosazovaly zájmy podnikatelské sféry vůči výkonné a zákonodárné státní moci. Že ESČ může být i pro SÚIP partnerem, dokládá skutečnost, že v nedávné minulosti obě tyto instituce spolupracovaly právě na projednávání problematiky úpravy norem ČSN 33 1600 a 33 1610. Pak jistě bude ESČ i nadále všemi prostředky pracovat na tvorbě a sjednocení srozumitelných a v praxi použitelných pravidel pro vykonávání kontrol a revizí spotřebičů a ručního nářadí.

Věřím tomu, že se ESČ cítí být v této věci SÚIP dostatečným oponentem a že využije i stránek Elektro k prezentování informací o postupu dalších jednání.

Ing. Jiří Kohutka,
šéfredaktor Elektro